

Fastställd 2016-02-17
Rev 2017-xx-xx

Socialnämndens verksamhetsplan 2018-20

Innehållsförteckning

1. Socialnämndens verksamhetsplan.....	3
2. Socialnämndens uppdrag.....	3
3. Socialnämndens verksamhetsmål 2016-18.....	4
4. Förutsättningar och analys.....	5
4.1 Behovsbilder.....	5
4.2 Verksamheternas nuläge och identifierade utvecklingsområden.....	6
4.3 Förändringar i omvärlden/ändrade förutsättningar.....	17
4.4 Ekonomi.....	20
5. Prioriterade områden inklusive handlingsplan.....	21

1. Socialnämndens verksamhetsplan

Socialnämndens verksamhetsplan är en del av Socialnämndens styrsystem och är ett instrument för planering och styrning. Planen beskriver översiktligt identifierade behovsbilder inom verksamheten samt förändringar i omvärlden som på olika sätt påverkar och styr socialtjänsten. Utifrån dessa behovsbilder uppmärksammas prioriterade områden med utgångspunkt från Socialnämndens verksamhetsmål. Pågående och planerade och utvecklingsaktiviteter är sammanställda i en handlingsplan med tidplan och genomförande.

Verksamhetsplanen inklusive handlingsplanen följs upp under våren varje år. Uppföljningen ligger sedan till grund för den reviderade verksamhetsplanen som presenteras varje höst i samband med Socialnämndens budget.

2. Socialnämndens uppdrag

Socialnämnden ansvarar på uppdrag av Kommunfullmäktige för socialtjänsten i Ekerö kommun. Uppdraget styrs av Kommunfullmäktiges reglemente, Ekerö kommuns mål och riktlinjer samt nationella mål och lagar för området.

De huvudsakliga lagarna som styr Socialnämndens uppdrag är Socialtjänstlagen (SoL), Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS), Lagen om vård av missbrukare i vissa fall (LVM) och Lagen om vård av unga (LVU). Hälso- och sjukvårdslagen (HSL) och Patientlagen (PL) styr uppdraget avseende särskilt boende för äldre samt daglig verksamhet och bostad med särskild service enligt LSS.

I sitt uppdrag har Socialnämnden även att beakta de kommunövergripande styrdokument och mål som berör nämndens ansvarsområde, bl a;

- Kommunfullmäktiges verksamhetsmål och särskilda aktiviteter/åtgärder för verksamhetsutveckling
- **Handlingsplan mot våldsbejakande extremism**
- Digitaliseringspolicy
- Kulturstrategi
- Gestaltungsplan
- Miljöprogram
- Översiktsplan för Ekerö kommun

Socialnämnden ska verka för att behov och förutsättningar hos de medborgare som omfattas av Socialtjänstlagen beaktas i samhällsplaneringen. Socialnämnden ska i detta avseende ha god kunskap om medborgarnas levnadsvillkor. Socialnämnden har också att svara för information om kommunens verksamheter riktad till socialtjänstens målgrupper.

Socialnämndens uppdrag är i övrigt att;

- Svara för att barn/unga och familjer, vuxna som inte klarar sin försörjning eller har missbruksproblematik samt äldre personer och personer med fysiska eller psykiska funktionsnedsättningar får det stöd och den hjälp de har rätt till enligt lagar, mål och riktlinjer för området. Socialnämnden svarar även för mottagande av nyanlända invandrare och ensamkommande asylsökande barn.
- Svara för att myndighetsutövning sker på ett likvärdigt och rättssäkert sätt.
- Svara för ett effektivt resursutnyttjande av tjänster och verksamheter som motsvarar behoven.
- Samverka med andra huvudmän och organisationer så att de samlade insatserna för den enskilde har god kvalitet och bidrar till att denne kan leva ett självständigt liv.

3. Socialnämndens verksamhetsmål 2016-18

Nedan presenteras Socialnämndens verksamhetsmål för mandatperioden. Målen har sin utgångspunkt i Ekerö kommuns övergripande verksamhetsmål fastställda av Kommunfullmäktige.

Målområde 1: Tillgänglighet och service

Viljeyttring: Bemötandet inom socialtjänstens olika verksamheter är professionellt och präglas av en hög servicenivå. Information om insatser och tjänster är begripliga och anpassade efter individens olika behov. Webbaserade tjänster och andra IT-lösningar används för att ytterligare öka tillgänglighet och service.

Mål: Medborgare i kontakt med socialtjänsten upplever ett professionellt bemötande, en hög servicenivå och god tillgänglighet.

Målområde 2: Självständighet

Viljeyttring: Medborgare har i sin kontakt med socialtjänsten inflytande i utredning, val av insats och utförande. Verksamheterna bidrar till att stärka individens självbestämmande. Socialtjänsten deltar i samhällsplaneringen för att främja möjligheterna till ett självständigt liv för medborgarna.

Mål: Socialtjänsten stärker den enskildes förutsättningar att ansvara för den egna livssituationen och möjligheten att tillvarata sina egna resurser.

Målområde 3: Valfrihet

Viljeyttring: Möjligheten att välja själv skapar förutsättningar för att leva ett oberoende och självständigt liv. Medborgare kan välja utförare av beviljade tjänster inom valfrihetssystemet och upplever att det finns lättillgänglig och bra information om valfriheten.

Mål: Socialtjänsten erbjuder valfrihet för de som behöver stöd.

Målområde 4: Utveckling och uppföljning

Viljeyttring: Inom socialtjänstens verksamheter sker en systematisk kvalitetsutveckling. Socialtjänsten utgår ifrån forskning och beprövad erfarenhet. Metoder och arbetssätt följs upp och utvecklas för att möta medborgarnas behov. Rättssäkerheten i handläggningen garanteras via verksamhetssystem, internkontroll och kompetens.

Mål: Metoder och verksamheter utvecklas för att höja socialtjänstens kvalitet för medborgarna.

Målområde 5: Effektivt resursutnyttjande

Viljeyttring: Socialtjänsten planerar för ett effektivt nyttjande av kommunens resurser som möter medborgarnas behov av insatser, såväl i nutid som framöver. Socialtjänsten strävar efter att kunna erbjuda efterfrågade insatser inom kommunen. Samverkan med andra aktörer stärks.

Mål: Socialtjänsten möter medborgarnas behov genom samordnade och resurseffektiva insatser i samverkan med andra.

4. Förutsättningar och analys

4.1 Behovsbilder

Här beskrivs, utifrån medborgarnas behov, områden för fortsatt utveckling vilka bör uppmärksammas under planeringsperioden. Behovsbilderna har identifierats genom uppföljningar på individ- och verksamhetsnivå, socialtjänstens uppsökande arbete, samarbete med övriga kommunala verksamheter samt verksamhet bedriven av andra huvudmän.

Barn och unga

- Barn, unga och/eller familjer i behov av omfattande vård och behandlingsinsatser.
- Ansvaret för ett stort antal ensamkommande barn ställer krav på samordning mellan kommunens verksamheter övriga samhällsaktörer och civilsamhället.

Vuxna

- Vuxna med behov av stöd relaterat till drogbruk utifrån de nationella riktlinjerna för missbruks- och beroendevård.
- Personer med samsjuklighet.

- Unga vuxna med funktionsnedsättningar.
- Unga vuxna utan egen försörjning där flera har samsjuklighet.

Äldre

- Behov av särskilt boende för äldre i kommunen.
- Tillgång till gemenskap och sociala aktiviteter i syfte att motverka isolering och nedstämdhet.

Generellt

- Våld i nära relationer – kartläggning av behov och målgrupp utifrån Socialnämndens handlingsplan.
- Anhörigstöd – anhöriga till personer med olika former av funktionsnedsättningar.
- Bostäder för särskilda målgrupper.

Befolkningsprognos

- Folkmängden på Ekerö ökar stadigt under planeringsperioden. I åldersgruppen barn 0-19 år beräknas en ökning om ca 200 personer vilket bl a ställer krav på förebyggande arbete för unga och samordning av resurser inom kommunen.
- Även andelen äldre fortsätter att öka. Gruppen 65+ ökar med ca 160 personer under planeringsperioden. Gruppen 80 år och äldre väntas stå för majoriteten av ökningen (ca 120 personer). Denna ökning är av betydande vikt för utvecklingen i Socialnämndens verksamhet.

4.2 Verksamheternas nuläge och identifierade utvecklingsområden

Nedan beskrivs nuläget i verksamheten utgångspunkt från Socialnämndens mål. Nulägesbeskrivningen utgår bl a från genomförda uppföljningar, aktuella förändringar i omvärlden och pågående utvecklingsarbeten. Kopplat till varje mål anges även mätindikatorerna som tillsammans med pågående utvecklingsarbeten ligger till grund för mätningar av målpuppfyllelse.

Målområde 1: Tillgänglighet och service

Viljeyttring: Bemötandet inom socialtjänstens olika verksamheter är professionellt och präglas av en hög servicenivå. Information om insatser och tjänster är begripliga och anpassade efter individers olika behov. Webbaserade tjänster och andra IT-lösningar används för att ytterligare öka tillgänglighet och service.

Mål: Medborgare i kontakt med socialtjänsten upplever ett professionellt bemötande, en hög servicenivå och god tillgänglighet.

Indikatorer:

Bemötande, hemtjänst: andel som uppger att personalen alltid eller oftast har tillräckligt med tid att utföra arbetet.

Bemötande, särskilt boende: andel som uppger att personalen alltid bemöter dem med ett bra sätt.

Bemötande – andel av kontorets brukare som upplever ett professionellt bemötande, en hög servicegrad och god tillgänglighet.

Nuläge

De tjänstegarantier som bl a garanterar god tillgänglighet och snabb service vid handläggning av ärenden följs regelbundet upp. I majoriteten av alla ärenden meddelas beslut inom tjänstegarantins tid. I socialtjänstens verksamhetssystem finns förutsättningar för e-tjänster för ärendehantering för att på så sätt öka socialtjänstens tillgänglighet ytterligare. Tillgängligheten till kontakt med kommunens verksamheter har ökat i och med införandet av Ekerö Direkt. **Arbete pågår med att genom digitalisering höja tillgängligheten ytterligare.**

Det förebyggande arbetet och tidiga insatser för barn och unga sker på flera sätt, bl a genom råd och stöd, ungdomsmottagning och fältsekreterarna. Ungdomsmottagningen har förstärkts med ytterligare kurator för att på så sätt stärka tillgängligheten ytterligare (finansiering med statsbidrag). Vidare har ytterligare fältsekreterare anställts genom en tillfällig satsning på det utåtriktade och förebyggande arbetet.

Det förebyggande arbetet och tidiga insatser för barn och unga har stärkts på flera sätt. Familjeteamets verksamhet erbjuder familjer råd och stöd utan biståndsbeslut upp till 5 samtal. Satsningen har fallit väl ut och har tillgängliggjort för fler att i ett tidigare skede ta kontakt för att få hjälp. Teamet har även förstärkts med ungdomsbehandlare för ökade möjligheter att tidigt fånga upp ungdomar i riskzonen. Fältgruppen, som är en del av familjeteamet, är aktiva på skolor, fritidsgårdar och vid ungdomsevenemang. Etablerad samverkan kring barn och unga i riskzonen finns med bl a skolor, förskolor, fritidsgårdar, polis m fl. Utvecklingsarbete för att ytterligare stärka samverkan pågår.

Under 2016-2017 arbetar Ungdomsmottagningen med att stärka sin kompetens kring stress och sömnsvårigheter. Arbetet finansieras inom ramen för SKL och regeringens överenskommelse om psykisk hälsa 2016.

Vuxna personer med riskbruk, missbruk eller beroendeproblematik får efter en inledande prövning möjlighet till öppenvård med socialsekreterare. ~~Detta är en förändring från att tidigare erbjudas utan prövning.~~ Anhöriga till personer med beroendeproblematik har fortsatt tillgång till prövningsfria samtal.

Samverkan finns med landstingets beroendemottagning i Alvik som medger tillgång till olika behandlingsformer och kompetenser inom missbruk och beroendeproblematik.

Träfflokalen Solrosen erbjuder olika former av aktiviteter för personer med psykisk funktionsnedsättning.

Socialnämnden prioriterar arbetet med digitalisering inom socialtjänsten i enlighet med Kommunstyrelsens policy. Utöver det pågående projektet med digitala trygghetslarm pågår arbete med att pröva olika digitala lösningar inom omsorgen, bland annat gällande digitala former för tillsyn nattetid.

Hösten 2016 genomfördes undersökning bland socialkontorets besökare gällande bemötande, service och tillgänglighet. Resultatet visade att en majoritet av besökarna var nöjda med kontakten. Undersökningen planeras att bli ett återkommande inslag i nämndens uppföljning.

Kommunstyrelsen har antagit en policy för digitaliseringsutveckling i Ekerö kommuns förvaltning. Policyen utgör plattform för Socialnämndens investeringar och prioriterade satsningar inom digitaliserings- och välfärdsteknologi kommande år. Ett pilotprojekt för övergång från analoga till digitala trygghetslarm pågår i samverkan mellan produktion omsorg, IT-enheten och säkerhetschef. Implementering av e-tjänster kopplat till verksamhetssystemet Pulsen Combine pågår. Implementering av videoteknik pågår. Inom ramen för välfärdsteknologiområdet planeras försöksprojekt i äldreomsorgen.

En förstudie har genomförts gällande införande av tidsrapportering inom hemtjänsten. Risker och möjligheter har identifierats och ligger till grund för hemtjänstens fortsatta utveckling för höjd kvalitet och medborgarnytta.

Utvecklingsområden

- Utveckling av e-tjänster till medborgare samt teknik- och larmlösningar.
- Fortsatt utveckling av samverkan med andra huvudmän och aktörer.
- Informationsstrategi – utveckling av tillgängligt informationsmaterial till medborgare om insatser och verksamheter.
- Systematisk uppföljning med avseende på bemötande, service och tillgänglighet vid socialkontoret.

Målområde 2: Självständighet

Viljeyttring: Medborgare har i sin kontakt med socialtjänsten inflytande i utredning, val av insats och utförande. Verksamheterna bidrar till att stärka individens självbestämmande. Socialtjänsten deltar i samhällsplaneringen för att främja möjligheterna till ett självständigt liv för medborgarna.

Mål: Socialtjänsten stärker den enskildes förutsättningar att ansvara för den egna livssituationen och möjligheten att tillvarata sina egna resurser.

Indikatorer:

Andel personer som har minskat sitt missbruk sedan aktualisering.

Medborgare med funktionsnedsättning som har ett individuellt biståndsbeslut ska ha en individuell handlingsplan där självständighet ska vara beaktat (gruppboende och daglig verksamhet enligt LSS).

Andel ensamkommande barn som vid 21-års ålder avslutas med uppnådd vårdplan.

Nuläge

Socialtjänsten medverkar i planeringen av nybyggnation i kommunen utefter behovet av varierade bostäder för olika målgrupper såsom personer med särskilda behov, funktionsnedsättningar, personer med låg- eller ingen egen inkomst etc.

Socialnämnden har fastställt prognos för behovet av lokalresurser och bostäder för perioden 2018-2030. Prognosen bidrar till den övergripande planeringen i kommunen utifrån Socialnämndens uppdrag och förutsättningar. Prognosen kommer att revideras årligen.

Behovet av ändamålsenliga lösningar för stöd till självständigt boende samt insatser till personer i akuta situationer upptar en allt större del av de behov som socialkontoret möter. Utöver att få tillgång till bostäder och använda de effektivt finns behov av att se över hur socialkontoret arbetar med att direkt stödja personerna i det omedelbara skedet men även i att skapa förutsättningar för ett långsiktigt självständigt boende.

Socialnämnden har till kommunstyrelsen överlämnat planeringsunderlag för fortsatt tillgodoseende av platser i LSS-bostäder. Kommande år behöver planering gällande ny gruppboende påbörjas.

I Kommunfullmäktiges verksamhetsmål för mandatperioden anges utveckling av boendeformer för äldre som ett särskilt utvecklingsområde. Under våren 2017 har Söderströmshuset färdigställts. Verksamheten vid Färingsöhemmet har övergått till Söderströmshuset. Planering för särskilt boende på Träkvista torg pågår, med ett färdigställande runt 2023-24.

Byggnationen av ett nytt särskilt boende i Stenhamra, Söderströmshuset, planeras stå klart 2017. Arbetet pågår gällande nästa etablering, med sikte på driftsättning kring år 2022. Planering för Färingsöhemmets framtid avseende användningsområde kommer att ske i samverkan med övriga berörda nämnder.

Till följd av det stora antalet människor som sökte asyl i Sverige 2015 har Ekerö kommun haft en högre anvisning av nyanlända invandrare med uppehållstillstånd. 2015 tog kommunen emot 34 nyanlända personer. Under 2016 anvisades 104 nyanlända personer, varav 41 barn och ungdomar. 2017 ska Ekerö ta emot 120 nyanlända.

I takt med att personer genomgått den statliga etableringsperioden på 2 år kommer de som inte ordnat sin försörjning på annat sätt komma i behov av försörjningsstöd från Socialnämnden. Detta ställer dels krav arbetet med att stärka personernas förutsättningar för att bli självförsörjande innan etableringsperiodens. Dels ställer det krav på att kunna möta fler nya ärenden av försörjningsstöd kommande år än vad som gällt tidigare år gällande att arbeta med vägar till egen försörjning.

Målgruppen, främst unga vuxna med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar, ökar och ställer krav på socialtjänsten att utforma insatser och uppdrag som tillgodoser individens olika behov för ökad självständighet. En förutsättning för att kunna tillgodose behoven bygger på såväl extern som intern samverkan.

Sen september 2016 pågår projekt för samordnat stöd till personer 18-30 år med neuropsykiatriska diagnoser. Projektet är ett samarbete mellan socialkontorets enheter. Per september 2017 omfattar projektet 33 personer.

Inom ramen för FOU.nu pågår utvecklingsarbete kring hinder och möjligheter för självständighet avseende personer med funktionsnedsättning med insatser enligt SoL eller LSS. Representanter från beställare och utförare i Ekerö kommun medverkar nu i fördjupningsarbetet i syfte att utveckla stödet och insatserna till att möjliggöra ökad självständighet.

Uppföljning och kvalitetskontroll av det kommunala boendestödet fortsätter att vara ett prioriterat område för Socialnämnden. Förslag till inriktning för fortsatt utveckling av boendestödet kommer att lämnas hösten 2017.

Insatser till personer med missbruks- eller beroendeproblematik utgår från målsättningen att kunna leva ett självständigt liv. Drogfrihet eller nykterhet alternativt möjlighet att förändra sitt missbruksmönster så att konsekvenser av missbruket minskar är viktiga faktorer för att bli klara ett varaktigt boende.

Utvecklingsområden

- Förändring och utveckling av olika tjänster bättre anpassade för olika behov och målgrupper/åldrar.
- Insatser för stärkta möjligheter för egen försörjning för nyanlända invandrare innan etableringsperiodens avslut.
- Förstärkning av arbetet med att finna vägar till egen försörjning bland nya ärenden inom ekonomiskt bistånd.
- Utveckling av teknik- och larmlösningar.
- Definiera socialtjänstens uppdrag och utveckla strategier för målgrupper som har behov av stöd från flera verksamheter inom socialtjänsten.

- Inventering av behov hos personer med funktionsnedsättning samt former för samverkan kring arbetsrehabilitering, arbetsträning och praktik.
- Utveckling av boendestödets uppdrag och innehåll av tjänsten – se över och stärka kraven för utbildning och kompetens för att möta behoven hos olika målgrupper.
- Flyktingmottagande - utveckling av samverkansformer internt och externt för att förstärka möjligheten till en effektiv integration i samhället.
- ~~Kartläggning och analys av behovet av~~ **Utveckling av strukturerade arbetsätt gällande** boendeformer för personer med särskilda behov.
- Fortsatt utbyggnad av särskilt boende för äldre samt medverkan i planeringen av andra boendeformer för äldre i kommunen.

Målområde 3: Valfrihet

Viljeytring: Möjligheten att välja själv skapar förutsättningar för att leva ett oberoende och självständigt liv. Medborgare kan välja utförare av beviljade tjänster inom valfrihetssystemet och upplever att det finns lättillgänglig och bra information om valfriheten.

Mål: Socialtjänsten erbjuder valfrihet för de som behöver stöd.

Indikatorer:

Andel äldre med beslut om hemtjänst som anger att de själv valt utförare.

Andel av totalt utförd tid som utförs av externa utförare.

Nuläge

Ett välfungerande valfrihetssystem förutsätter lättillgänglig information om såväl valfriheten/systemet och dess utförare. Det ska vara enkelt att jämföra utförare och förstå vad möjligheten att välja innebär i praktiken. Det finns därför ett fortsatt behov av att utveckla kommunens information kring valfrihet; gentemot medborgare såväl som utförare. Arbetet med att fortsätta öka intresset för att bedriva verksamhet enligt LOV kvarstår.

Boende vid samtliga särskilda boendeenheter kommer, i samband med att Söderströmsgårdens kök är färdigställt hösten 2017, kunna erbjudas valbara rätter. Möjligheten att kunna erbjuda valbara rätter i hemtjänsten ses över.

Under året har ytterligare två en utförare tillkommit i valfrihetssystemet för familjerådgivning, boendestöd.

Utvecklingsområden

- Vidareutveckling av formerna för uppföljning inom valfrihetssystemet.
- Utveckling av information om valfrihetssystemet och dess utförare.
- Ökad valfrihet för kost inom äldreomsorgen genom det nya särskilda boendet i Stenhamra.

Målområde 4: Utveckling och uppföljning

Viljeyttring: Inom socialtjänstens verksamheter sker en systematisk kvalitetsutveckling. Socialtjänsten utgår ifrån forskning och beprövad erfarenhet. Metoder och arbetssätt följs upp och utvecklas för att möta medborgarnas behov. Rättssäkerheten i handläggningen garanteras via verksamhetssystem, internkontroll och kompetens.

Mål: Metoder och verksamheter utvecklas för att höja socialtjänstens kvalitet för medborgarna.

Indikatorer:

Andel handläggare med socionomutbildning och mer än tre års erfarenhet av barnutredningar.

Andel barn och unga (exkl ensamkommande barn) som får individuellt beviljade insatser på hemmaplan.

Andel interna öppenvårdsinsatser avseende vuxna som avslutas med uppnådd vårdplan.

Nuläge

Socialnämnden genomför, utifrån risk- och väsentlighetsanalys, internkontroller inom prioriterade områden. Internkontrollen är ett verktyg för uppföljning och kvalitetssäkring av verksamheten.

Utveckling av socialtjänstens verksamhetssystem fortgår för att skapa ett helt enhetligt system för utredning, beslut och insats som används av beställare och utförare.

Möjligheten att jämföra kvalitet mellan kommuner ökar genom nationella Öppna jämförelser. Inom ramen för FOU-enheterna pågår arbete för att kvalitetssäkra dessa jämförelser mellan kommunerna.

Fortsatt utveckling av arbetsmetoder och tillgängliga insatser för att kunna genomföra flera tidiga insatser till barn, unga, familjer och vuxna inom nämndens samtliga verksamhetsområden. Exempelvis gällande personer med olika neuropsykiatriska funktionsnedsättningar, personer med missbruksrelaterade problem, familjer i behov av stöd och personer som riskerar att hamna långt ifrån den öppna bostads- och arbetsmarknaden.

Inom barn- och ungdomsområdet har på senare år lagstiftning och krav på utbildning, erfarenhet och kompetens skärpts. Det innebär ett fortgående arbete att kunna leva upp till intentionerna i lagstiftningen. Främst finns svårigheter gällande rekrytering av kvalificerad personal.

Socialtjänstens utveckling av öppenvårdsinsatser för familjer, barn och ungdomar har inneburit att antalet placeringar av barn och ungdomar har kunnat minska under tidigare år. Under våren 2017 har antalet anmälningar gällande barn och unga ökat markant och ojämförbart med samma period tidigare år. Till och med augusti 2017 har ca 500 anmälningar inkommit, vilket kan jämföras med 372 samma period 2016. Med denna ärendetillströmning följer betydande risk för placeringar och med det ekonomisk påverkan.

Hälsofrämjande och fokus på individens egna resurser tillsammans med tidig och samtidig samverkan stärker barn, ungdomar och deras föräldrar.

För samtliga ungdomar som är på väg in i vuxen ålder och som socialtjänsten har placerat i familjehem eller i institutionsvård har Socialnämnden ett långtgående ansvar. 2015 års ökning av antalet asylsökande till Sverige resulterade i att Ekerö kommun tog emot många fler ensamkommande barn och unga än tidigare år. Under 2016 har antalet mottagna ensakommande barn och unga varit begränsat.

Socialnämnden ansvarar för vård, fostran och boende till och med 21 års ålder för ensamkommande barn och unga. Olika former av stöd krävs för att stärka den enskildes möjligheter att klara sig i vuxen ålder. Uppdraget kräver god samverkan med andra såväl inom kommunen som med andra huvudmän. Under 2017 har arbete genomförts med att implementera det nya ersättningssystemet för ensamkommande unga. I takt med att färre ensamkommande anvisats till Ekerö har arbete påbörjats med att utveckla placeringarna till användning av fler stödboenden. Aviserade förändringar i det statliga ersättningssystemet innebär att verksamheten snabbt måste ställas om och kan innebära betydande risker för uppdragets genomförande.

Nya nationella riktlinjer för missbruks- och beroendevård gäller från 2015. Riktlinjerna lägger större fokus på kommunens ansvar för boende och arbete/sysselsättning för att behandlingen av den enskilde i öppenvård ska bli framgångsrik. Behandling genom öppenvårdsinsatser visar generellt på bättre resultat än genom placeringar på behandlingshem/institution.

Fler personer utreds av både psykiatri och beroendevård för olika neuropsykiatriska diagnoser vilket ställer andra krav på insatser. Det sociala arbetet behöver utvecklas både vad gäller förebyggande arbete och hemmaplanslösningar för att möta den ökande målgruppen.

Utveckling pågår för att stärka socialtjänstens arbete kring våld i nära relationer utifrån Socialnämndens handlingsplan. Samordnare för relationsvåld har tillsatts med uppdraget att koordinera enheternas arbete med våld i nära relationer samt samarbete med utförare, och kvinno-/mansjour. I pågående arbete ingår att kartlägga och utveckla insatser på hemmaplan, ge stöd till enskilda och etablera samverkansformer mellan beställare och utförare. Socialnämnden ser över förutsättningar att ingå överenskommelser med kvinno-/mansjourer i närliggande kommuner.

Utifrån resultaten i Öppna jämförelser 2016 vård och omsorg om äldre har nämnden gett socialkontoret i uppdrag att genomföra en kvalitetsuppföljning av mat och måltider vid de tre särskilda boendena. Uppföljningen genomförs under hösten 2017 och kommer ligga till grund för fortsatt kvalitetsarbete gällande måltider i särskilt boende för äldre.

Uppföljning av hälso- och sjukvårdsuppdraget för personer med vissa insatser enligt LSS genomfördes 2016 och kommer även genomföras 2017. Former för uppföljning av hälso- och sjukvårdsuppdraget för personer med LSS-insatser behöver utvecklas. En första uppföljning av verksamheten sker under hösten 2016.

Fortsatt arbete behövs kring frågan om hur kompetensutveckling och personalförsörjning ska kunna understödjas.

Under åren 2016-2018 stärker Socialnämnden utförarnas bemanning inom hemtjänst och särskilt boende genom statsbidrag. 2017 erhöll Ekerö kommun 3,4 mkr (samma summa som för 2016). 2016 erhöll Ekerö kommun 3,4 mkr. Under 2016-Vilket innebär det totalt en ökning med ca 8 årsarbetare fördelat på 5 hemtjänstutförare och 2 särskilda boenden.

Inom äldreomsorgen pågår projekt med införande av IBIC ÄBIC – Individens Äldres behov i centrum, strukturerad dokumentation av äldre personers behov vid biståndsbedömning av t ex hemtjänst, boende och daglig verksamhet. Ekerö kommun har utbildat processledare och implementering sker under 2018. 2016.

Utvecklingsområden

- Evidensbaserad praktik – Behov av utbildning och utveckling inom evidensbaserade arbetssätt inom socialtjänsten.

- Förstärkt fokus på uppföljning genom standardiserade bedömningsinstrument inom missbruk (ASI¹) och socialpsykiatri (DUR²).
- Familjehems- och institutionsvården – behov av översyn och strategier för hur arbetet ska bedrivas utifrån stärkta lagkrav.
- Ensamkommande barn och unga - Utveckling av strategier utifrån målgruppens behov.
- Vid uppföljningar av kvaliteten och av utförare inom hemtjänst samt särskilt boende bör fortsatt kontroll ske av hur utförarna omhändertar de avtalade kraven på personalens kompetens.

Målområde 5: Effektivt resursutnyttjande

Viljeyttring: Socialtjänsten planerar för ett effektivt nyttjande av kommunens resurser som möter medborgarnas behov av insatser, såväl i nutid som framöver. Socialtjänsten strävar efter att kunna erbjuda efterfrågade insatser inom kommunen. Samverkan med andra aktörer stärks.

Mål: Socialtjänsten möter medborgarnas behov genom samordnade och resurseffektiva insatser i samverkan med andra.

Indikatorer:

Andel personer med beslut om daglig verksamhet enligt LSS som gått vidare från daglig verksamhet till någon form av arbete eller studier.

Andel upprättade SIP (samordnad Individuell Plan³) i förhållande till personer med behov av samordnad vård.

Andel familjehem som kontrakteras via kommunen.

Nuläge

Etablerings- och integrationsarbetet är ett prioriterat uppdrag fokuserar på en effektiv integration och rättssäker handläggning. I takt med att den statliga etableringsperioden avslutas kommer fler personer vara i behov av stöd till att nå egen försörjning. Arbetet med stödjande insatser under etableringsfasen kommer behöva intensifieras för att förebygga behovet av stöd från kommunen. Förutsätter starkt samverkan med övriga delar av kommunen samt andra offentliga och privata aktörer.

¹ ASI – Addiction Severity Index

² DUR – Dokumentation Utredning och Resultat

³ SIP – innebär en lagstadgad skyldighet att samverka kring enskilda individer. Skyldigheten framgår i SoL och HSL.

Ensamkommande unga ska ges ett stöd som möter deras behov och gynnar en effektiv etablering. Ensamkommande unga som väntar på beslut om uppehållstillstånd ska ges en rättssäker handläggning i samarbete med Migrationsverket.

Socialkontorets bildade Integrationsenheten under 2016. Enheten ansvarar för Socialnämndens uppdrag gällande nyanlända och ensamkommande barn, både avseende myndighetsutövningen och mer praktiskt stöd till personer som nyligen påbörjat sin etableringsprocess. Enhetens främsta fokus har varit att kvalitetssäkra beslutade insatser, främst kring placeringar av ensamkommande, och etablera metoder för att systematiskt följa uppdraget. För nyanlända vuxna och familjer arbetar enheten med att samverka med övriga kommunala, statliga och ideella aktörer för att hela samhället ska ansvara för integration, samt för att skapa förutsättningar för självförsörjning.

En revidering av plattformen av anhörigstöd har antagits av Socialnämnden. Lanseringen av plattformen till utförare och särskilt utvalda fokusområden planeras till hösten och vintern 2017/18.

Arbete pågår med att stärka anhörigstödet och implementera det i fler delar av socialtjänsten, däribland inom socialkontoret.

Socialtjänsten har stärkt samverkan med skola/förskola, kultur och fritid samt polisen på både individnivå och strukturell nivå. Socialkontoret deltar bl a i polisens lokala organisation och i operativ verksamhet.

Organiseringen av socialtjänstens samverkan med främst skola/förskola, kultur/fritid och polis på såväl individnivå och strukturell nivå ses över för att ytterligare stärka och effektivisera samverkan utifrån barnens/ungdomarnas behov.

Beslut har tagits om hemtjänstens fortsatta utveckling gällande kvalitet, kostnadskontroll, uppföljning och avgifter.

Genomförd förstudie kommer ligga till grund för beslut om hemtjänstens fortsatta utveckling, för att på så sätt värna en hög kvalitet, kostnadskontroll, effektivare uppföljning och en tydligare avgiftsmodell.

Ekerö kommuns lokala samverkansmodell för personer med demensutveckling och deras anhöriga fortsätter regelbundet och utvecklas utifrån lokala behov. Nya nationella riktlinjer för demens är under utveckling och kommer sannolikt påverka utformningen av lokal samverkan.

Socialnämnden kommer fortsatt prioritera välfärdstekniska lösningar inom ramen för den kommungemensamma digitaliseringspolicyn.

Vårdplanering med videoteknik har installerats vilket innebär att vårdplaneringsmöten kan genomföras på kontoret istället för att handläggare behöver åka till sjukhuset.

Vårdplanering med videoteknik planeras vilket kommer att medföra att vårdplaneringsmöten kan genomföras på kontoret istället för att handläggare behöver åka till sjukhuset.

Efter beslut 2016 pågår genomförandet av kostnadsreducerande åtgärder i syfte att stärka effektiviteten och kvaliteten inom nämndens kärnverksamhet. För planeringsperioden 2017-2019 planeras kostnadsreduceringar med syfte att stärka effektiviteten och kvaliteten inom Socialnämndens kärnverksamhet.

Utvecklingsområden

- Framtagande av riktlinjer för hur arbetet ska bedrivas kring nyanlända och ensamkommande barn.
- Implementering av förslag för fortsatt utveckling av hemtjänsten.
- Utveckling av tjänster inom området välfärdsteknologi och digitalisering.

4.3 Förändringar i omvärlden/ändrade förutsättningar

Förändringar i omvärlden som bedöms kunna påverka socialtjänstens arbete under planeringsperioden är bl a.

- *Samverkan om vård, stöd och behandling mot spelmissbruk – från 2018-01-01 kommer spel med pengar likställas andra former av missbruk i socialtjänstlagen. Kommunerna får ett tydligare ansvar att förebygga och motverka missbruk relaterat till spel med pengar. Finansiering tillförs i de allmänna kommunbidragen från och med 2018.*
- *Samverkan vid utskrivning från slutna hälso- och sjukvård – ny lagstiftning som träder i kraft 2018-01-01 där nuvarande lag om kommuners betalningsansvar ersätts. Syftet är att skynda på primärvårdens och kommunernas mottagande av färdigbehandlade patienter från slutenvården. Lagstiftningen kommer att påverka hur kommunen arbetar jämfört med idag. Regional överenskommelse mellan kommunerna i länet och landstinget föreslår ett uppskjutet införande till 2020, men med viss anpassning till nya lagstiftningen fr o m 2018.*
- *Begränsningar i föräldrapenning för föräldrar som kommer till Sverige med barn – 2017-07-01 ändrades reglerna för hur länge en förälder kan vara föräldraledig med barn efter bosättning i Sverige. Syftet är att ge förutsättningar för en snabbare etablering och integration.*
- *Meddelarskydd i privata verksamheter – 2017-07-01 träder en ny lag kraft som ger anställda och uppdragstagare i offentligt finansierad privat bedriven verksamhet inom skola, vård och omsorg motsvarande rätt som offentligt*

anställda att med hänsyn till områdets regler för tystnadsplikt lämna uppgifter om verksamheten för publicering i medier. Lagen ger även motsvarande efterforskningsskydd och skydd mot repressalier.

- *Förlängda uppehållstillstånd för gymnasiestuderande ensamkommande unga* – från och med 2017-06-01 kommer ensamkommande unga som studerar på gymnasiet få förlängda uppehållstillstånd för att kunna slutföra studierna.
- *Hemsjukvård 2020* – under planeringsperioden väntas en regional överenskommelse om kommunernas övertagande av hemsjukvården i Stockholms län. Ekerö medverkar i förarbetet.
- *Personalförsörjning inom socialtjänsten* – Behovet av socionomer inom socialtjänsten är stort i hela landet med krav på utbildning, kompetens och erfarenhet. Rekryteringssituationen har alltså försämrats under 2015-2016 och utgör en avgörande fråga Ekerö kommun för att kunna upprätthålla god kvalitet inom Socialnämndens ansvarsområde gentemot kommunens invånare.
- *Stärkt barn- och ungdomsvård inom socialtjänsten* – 360 mkr avsätts årligen under 2016-19 för att stärka och utveckla verksamheterna. Ökad bemanning inom socialtjänsten prioriteras via statsbidrag.
- *Psykisk hälsa för barn och unga vuxna* – Fortsatt satsning för att stärka insatserna inom området psykisk hälsa för barn och unga vuxna under åren 2016-2018.
- *Ökad bemanning inom äldreomsorgen* – 2 miljarder kr per år 2016-18 avsätts för att höja kvaliteten inom äldreomsorgen genom utökad bemanning. Ekerö kommun erhöll 2017 3,4 mkr.
- *Höjd rätt för kommuner att ta ut avgifter* – Från 1 juli 2016 har den högsta avgiften för hemtjänst i ordinärt och särskilt boende, dagverksamhet samt kommunal hälso- och sjukvård höjts till högst en tolftedel av 0,5392 gånger prisbasbeloppet. Avgiften för bostad i särskilt boende som inte omfattas av hyreslagen får från och med den 1 juli 2016 uppgå till högst en tolftedel av 0,5539 gånger prisbasbeloppet.
- *Förändringar i statliga ersättningsystem* – Regeringen har aviserat förändringar i det statliga ersättningssystemet för ensamkommande barn och unga. Förslaget som varit på remiss innebär stora förändringar jämfört dagens system, med ikraftträdande 1 juli 2017.

- Höjda ersättningar i socialförsäkringarna — Regeringen kommer fr o m 1 januari 2017 höja garantiersättningen samt bostadstillägget för personer med sjuk- och aktivitetsersättningen, höja inkomstgränsen för bostadsbidrag för barnfamiljer och höja flerbarnstillägget i barnbidraget. Förändringarna kommer påverka kommunernas försörjningsstöd, dock i oklar omfattning för Ekerös del.
- Förtydligande av skyldigheten att stå till arbetsmarknadens förfogande — From. 1 juli 2016 har socialtjänstlagen förtydligats gällande rätten till försörjningsstöd. Den som inte kan försörja sig men som kan arbeta ska stå till arbetsmarknadens förfogande för att ha rätt till försörjningsstöd, om inte godtagbara skäl föreligger. Lagändringen innebär ett förtydligande av rättspraxis.
- Ny placeringsform i SoL för unga mellan 16–20 år från 1 januari 2016. Boendeformen, stödboende, medger placering av ungdomar med ett lägre behov av vård och omsorg i annat boende än HVB. Föreskrifter för boendeformen publicerades i juni 2016. Arbeta pågår gällande nämndens behov av platser i stödboende.

Under perioden prioriterar Sveriges Kommuner och Landsting bl a:

- Nyanländas etablering
- Stärkt arbete för personer med missbruk och beroende
- Generella och värdesäkrade statsbidrag till kommunerna
- Långsiktig, sammanhållen strategi för hälsa
- Digitalisering för bättre välfärd.
- Hållbara villkor för asyl- och flyktingmottagandet — SKL ska verka för att staten tar över det fulla kostnadsansvaret för asyl- och flyktingmottagandet. Bättre samordnade mottagningssystem och effektivare insatser för att asylsökande barn och vuxna ska få ett gott mottagande och nyanlända med uppehållstillstånd snabbare ska etablera sig i arbets- och samhällslivet. Ersättningsystemen till kommuner och landsting ska bli mer förutsägbara, enkla att administrera och ge full kostnadstäckning.
- Strategi för hälsa, vård, omsorg och socialtjänst — SKL ska tillsammans med kommuner, landsting och regioner ta fram en sammanhållen långsiktig strategi för framtidens hälso- och sjukvård och omsorg. Utmaningar och områden att utveckla, till exempel att skillnaderna i hälsa mellan olika grupper av befolkningen, personcentrerad och jämlik vård, bemanning och kompetensförsörjning, ledarskap och styrning. Sektorns framtidsutmaningar, prioriteringar och vägval ska diskuteras gemensamt och en sammanhållen strategisk inriktning uppnås.

- Ekonomiskt bistånd – SKL ska verka för att det ekonomiska biståndet återfår sin roll som ett tillfälligt ekonomiskt stöd vid kortare perioder av försörjningsproblem. Det ekonomiska biståndet ska endast behöva träda in tillfälligt vid kortare perioder av försörjningsproblem. Ett långsiktigt ekonomiskt bistånd försvårar även möjligheten att träda in på arbetsmarknaden.
- Bättre stöd för utsatta barn – SKL ska verka för att kommuner, landsting och regioner har goda möjligheter att stärka barnets mänskliga rättigheter i enlighet med barnkonventionen. SKL ska verka för ökad stabilitet och höjd kompetens inom den sociala barn- och ungdomsvården.
- Digitalisering för bättre välfärd – SKL ska arbeta för att öka tillgången på bra digitala tjänster från offentlig sektor. Syftet är att öka kvaliteten i välfärden och få en mer jämlik vård som använder sina resurser på ett effektivt sätt. SKL ska även verka för att fler kommuner ska använda tjänsten Sammansatt bastjänst för ekonomiskt bistånd (SSBTEK) som gör det möjligt för kommunen att få information från A-kassa och flera statliga myndigheter.

4.4 Ekonomi

Förutsättningarna för att genomföra de utvecklingsområden som identifierats i verksamhetsplanen styrs av Socialnämndens budget. De uppdrag och åtgärder som presenteras under prioriterade områden och i handlingsplan ryms inom ramen för budgeten.

- Socialnämndens budget för 2017 är 526,7 mkr, varav ca 40 % avser funktionshinderområdet, ca 41 % till äldreomsorg, ca 16 % till individ- och familjeomsorg samt ca 3 % till övrigt.
Socialnämndens budget för 2017 är 511,8 mkr, varav ca 40 % går till insatser till personer med funktionsnedsättning, ca 41 % till äldreomsorg, ca 16 % till individ- och familjeomsorg samt ca 3 % till övrigt.
Planeringsförutsättningarna för 2018-19 förutsätter kostnadsreducering i verksamheten.
- Ekerö har relativt hög andel medborgare med LSS varför kommunen får ersättning i LSS -utjämningsystemet.
- En stor andel av budgeten för nyanlända och ensamkommande barn finansieras av statsbidrag.

5. Prioriterade områden inklusive handlingsplan

Här beskrivs de vägval och det arbete Socialnämnden prioriterar under perioden för att klara sina uppdrag och uppnå målen.

I december när verksamhetsplanen antas kommer aktuell handlingsplan att tillföras respektive prioriterat område. Handlingsplanen innehåller åtgärder och aktiviteter som Socialkontoret planerar genomföra inom de prioriterade områdena.